

Dato: 20/1-10 /hado

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: Ellinor Colmorten og Dan Holmgreen

Høringsvar i forbindelse med ændring af lov om socialservice i forhold til kriminalitetstruede børn og unge

Børne- og Kulturchefforeningen har modtaget 2 lovforslag i høring fra Indenrigs- og Socialministeriet:

- forslag til Lov om ændring af lov om social service (skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge)
- forslag til Lov om ændring af lov om social service lov (stærkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge)

Overordnet vil Børne- og Kulturchefforeningen gerne kvittere for, at der sættes fokus på forebyggelse af kriminalitet. Børne – og Kulturchefforeningen vil samtidig gerne give udtryk for, at den nedsatte kommission vedrørende ungdomskriminalitet, som i september 2009 barslede med en betænkning i forhold til ”Indsatsen mod ungdomskriminalitet”, har bidraget med et relevant fundament for det videre arbejde på dette område.

Indledende vil Børne- og Kulturchefforeningen samtidig lægge op til, at der tænkes i, at lovens effekt følges og gøres til genstand for metodemæssig evaluering.

De to forslag til ændring af lov om social service indeholder en række forslag om opstramninger, kontrol og sanktioner. Det er Børne- og Kulturchefforeningens klare holdning, at disse skal ses i sammenhæng med en fastholdelse af en pædagogisk tilgang med voksne, som ”vil” de unge og som arbejder med dialog og tillidsskabende relationer.

Vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om social service (skærpelse af reaktionsmulighederne over for kriminalitetstruede børn og unge)

Lovforslaget indeholder 4 hovedelementer;

- Indførelse af mulighed for elektronisk overvågning (elektronisk fodlænke) i tilknytning til et ungepålæg
- Kommunens foranstaltninger for at sikre overholdelsen af et ungepålæg og politiets eventuelle bistand hermed
- Lempelse af kriterierne for anbringelse på sikrede institutioner
- Kommunernes betaling for unges ophold på sikrede afdelinger og Kriminalforsorgens institutioner

Børne- og Kulturchefforeningen bider mærke i, at det beskrives: ”elektronisk overvågning kan ikke erstatte en pædagogisk indsats eller anden støtte, men kan bruges som et redskab i den pædagogiske indsats....”. I forhold til intensionerne i lovforslaget vurderer foreningen, at det sandsynligvis ikke er en ordning, der vil blive udbredt i større omfang. Dels kræver den både accept af den unge og den voksne, den unge bor hos. Dels kan overtrædelse af forbuddet mod at gå ud foregå uden nogen former for sanktioner, så eneste effekt er, at den unge kan hentes hjem, hvis ellers politiet eller socialarbejderen ”har tid til at rykke ud”.

Ordnningen vurderes at være for omstændelig og konsekvensløs til at blive brugt. Hvis ordningen skal ses som alternativ til en anbringelse og, den unge er inde i et konstruktivt forløb med støtte person, så kan det tænkes, at fodlænken i nogle tilfælde har en motiverende effekt. Det samme kunne gøre sig gældende i forhold til f.eks. at fastholde den unge i et uddannelsesforløb.

Det er dog Børne- og Kulturchefforeningens gennemgående holdning, at en elektronisk fodlænke har karakter af en straf og på den baggrund ikke betragtes som et konstruktivt element i det forebyggende arbejde. Desuden finder Børne- og Kulturchefforeningen det bekymrende, at der lægges op til en kommunal administration af ordningen herunder påsætning af fodlænken og udrykning i forbindelse med opfølgning på et brud på de konkrete aftaler omkring fodlænken.

Der lægges samtidig i forslaget op til en lempelse af kriterierne for anbringelse på de sikrede institutioner. Der skal i forbindelse med en lempelse være opmærksomhed omkring kapaciteten på de sikrede institutioner.

Derudover har foreningen den holdning, at kriminalitetstruede unge først og fremmest skal hjælpes tilbage til en normal tilværelse i samspil med voksne, der kan være med til at genopbygge tillid og troen på værdien af sociale normer som grundlag for det kommende voksenliv. Det betyder, at sikrede anbringelser kun sker, når der konkret er taget stilling til, at det ikke er muligt at fastholde og beskytte den unge i et åbent tilbud med de pædagogiske fordele, der ligger i dette tilbud.

Endelig er der i lovforslaget indeholdt en ændring af finansieringsregler vedrørende unge kriminelle på sikrede afdelinger bl.a. som motivationsfaktor overfor kommunerne i forhold til at fastholde et flow på pladserne på de sikrede institutioner. Det er Børne- og Kulturchefforeningens klare opfattelse, at kommunerne arbejder seriøst på hurtigst muligt at få de unge kanaliseret over i andre tilbud end de sikrede institutioner. En finansiering med kombination af objektiv betaling samt en takstbaseret betaling kan opfattes som unødigt bureaukrati, og det vurderes, at der kan forekomme en skævvridning i forhold til de enkelte kommuners forskellige betingelser. Fastholdes tankegangen vil Børne- og Kulturchefforeningen dog anbefale, at den træder i kraft 1. januar 2011, så ordningen følger budgetåret.

Vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om social service lov (styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge).

Der er indeholdt følgende initiativer i lovforslaget:

- Øget rådgivning til kommunerne om kriminalitetsforebyggende indsatser og krav til kommunerne om udarbejdelse af planer for bekæmpelse af ungdomskriminalitet
- Kvalitetssikring af kommunernes indsats over for kriminelle børn og unge
- Ny institutionstype i form af delvist lukkede døgninstitutioner
- Forbedret udslusning og opfølgende støtte i forhold til løsladte unge
- Screening af børn og unge for psykiatriske problemer på sikrede afdelingen
- Adgang til at foretage brev og telefonkontrol på private opholdssteder
- Tilbageholdelse af børn og unge i op til 14 dage på døgninstitutioner og private opholdssteder
- Undersøgelse af personer og opholdsrum på døgninstitutioner og private opholdssteder
- Udvikling af SSP-samarbejdet

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at det er en fornuftig tanke, at der tænkes i de nuværende konstruktioner således, at opgaven omkring vejledende rådgivning til kommunerne om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge både generelt og i forhold til enkeltsager forankres hos VISO.

Derimod kan Børne- og Kulturchefforeningen ikke støtte, at kommunerne som en del af den sammenhængende børnepolitik i en periode frem til 1. juli 2013 forpligtes til at lave en plan for indsatsen imod ungdomskriminalitet. Den enkelte kommune forventes at løfte den forebyggende indsats overfor børn og unge herunder indsatsen i forhold til kriminelle unge.

De konkrete initiativer og samspilsrammer bør tage udgangspunkt i den lokale kontekst. Det opfattes ikke at være i samspil med afbureaukratiseringen på området.

Ankestyrelsen som et anker i kvalitetssikringen af kommunernes indsats med forslaget om stikprøvekontrol med gennemgang af 300 sager vil Børne- og Kulturchefforeningen ikke anbefale. Set i lyset af praksisundersøgelserne, der i høj grad har sat fokus på proces- og procedureforhold og ikke forholder sig til effekten af den kommunale indsats, vil der ved en fastholdelse af stikprøverne være behov for en dialog i forhold til, hvad fokus skal være i gennemgangen af de udvalgte sager. Derudover er der en del dobbelt administration i forhold til at behandle sager både i kommunalt regi samt i Ankestyrelsen.

I forhold til forslaget om en ny institutionstype i form af delvist lukkede døgninstitutioner bakker Børne- og Kulturchefforeningen op om dette, og mener, at denne type institutioner kan udvikles til at blive et godt alternativ til de sikrede afdelinger i de sager, hvor den unge ikke kan fastholdes i et tilbud. Det bliver afgørende, hvordan den delvise lukning beskrives, og Børne- og Kulturchefforeningen tænker, at det er positivt, at den udmøntes individuelt i forhold til den enkelte unges behov og adfærd.

Børne- og Kulturchefforeningen mener ikke, at beslutningskompetencen omkring en frivillig anbringelse på den delvist lukkede institution skal behandles i Børne- og Ungeudvalget. Sager på det frivillige niveau bør kunne besluttes administrativt.

I forslaget om forbedret udslusning og opfølgende støtte i forhold til løsladte unge lægges der op til, at alle unge under 18 år skal have et tilbud om udslusning. Børne- og Kulturchefforeningen mener, at det er væsentligt at have fokus på den unge efter en afsonet frihedsstraf, varetægtsfængsling eller varetægtssurrogat. Det vurderes dog, at denne praksis skal holdes i de nuværende rammer af socialfaglige vurderinger.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at det er en forbedring af den nuværende indsats med indførelse af screening af børn og unge på sikrede afdelinger for psykiatriske problemer med det sigte, at få de unge med problemer ind i et behandlingsforløb. Der skal være opmærksomhed omkring et eksisterende beredskab herunder kapacitet til at gennemføre og følge op på resultaterne.

Den udvidede adgang til at foretage brev og telefon kontrol til også at omfatte opholdssteder opfattes som et led i at give samme betingelser i forhold til forskellige typer døgnophold.

Tilbageholdelse af børn og unge i op til 14 dage finder Børne- og Kulturchefforeningen giver mulighed for at sikre og starte et kontinuerligt forløb – en måde at forhindre de typiske sammenbrud i ophold og behandling. Der er dog behov for at præcisere, at det skal have afgørende betydning for barnets eller den unges socialpædagogiske behandling. Der skal i den forbindelse samtidig være opmærksomhed omkring magtanvendelse og vejledning. Samtidig er det væsentligt, at institutionernes personale er klædt på til at håndtere situationen og arbejder ud fra indgangsvinklen at undgå tilbageholdelse.

Undersøgelse af personer og opholdsrum, som i øjeblikket er møntet på de sikrede institutioner, foreslås udvidet til at omfatte åbne døgninstitutioner og opholdssteder, når der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter. Børne- og Kulturchefforeningen bakker op om forslaget, der er dog behov for, at vejledningen tydeliggør tolkningen af ”når der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter”. Udgangspunktet er stadig, set med børne- og Kulturchefforeningens øjne, at der sikres et fundament i relationen mellem døgninstitutionens personale og den unge, som bl.a. bygger på motivation, frivillighed og tillid.

Endelig er der i lovforslaget beskrevet en udvikling af SSP-samarbejdet, hvor det foreslås, at kriminalforsorgen knyttes formelt til SSP-samarbejdet. De eksisterende rammer indeholder i dag mulighed for at inddrage andre parter på lokalt plan i den kriminalitetsforebyggende indsats og, der er sat rammer i forhold til mødefora mellem bl.a. politi og kommune. Det vurderes ikke, at der er behov for en formalisering via lovgivningen af samspillet med netop kriminalforsorgen.

Kontaktpersoner i Børne- og Kulturchefforeningen er:

Formand for bestyrelsen Klaus Majgaard (tlf: 20 51 68 38/ 65 51 50 01 eller klm@odense.dk)

Bestyrelsesmedlem Hanne Dollerup (tlf: 47 78 41 01/30 26 52 75 eller hado@halsnaes.dk)

Med venlig hilsen

Hanne Dollerup
Bestyrelsesmedlem

